

ENGAGEMANGSGUIDER 2012/2013

Nätverksträff 1

En sammanfattning

Den första nätverksträffen 2012/2013 i projektet Engagemangsguider pågick mellan den 27-28 september på Södra Teatern i Stockholm. 27 personer var med på nätverksträffen och de representerade 14 olika organisationer (inklusive Riksteatern och Ungdomsstyrelsen). Mer info om projektet finns på <http://engagemangsguider.riksteatern.se>.

Nätverksträffen började med häng med gott fika från Södra Teatern. Den första programpunkten var att Charly Wassberg Borbos från Riksteatern och Barbro Kristiansson från Ungdomsstyrelsen hälsade välkommen och informerade om deras olika roller. Riksteatern har uppdraget att samordna alla engagemangsguidesprojekt och Ungdomsstyrelsen är myndigheten som fördelar bidragen till detsamma. Efter informationspasset var det dags för en kort mingelövning där alla fick en chans att lära känna varandra lite bättre. Därefter var det dags för lunch och efter det projektpresentationer. Alla engagemangsguider presenterade kort sina projekt och med utgångspunkt i område, målgrupp och en talande bild de tagit med sig. Sen var det dags för fika och efter det avslutades dagen med ett diskussionspass om jämställdhet med utgångspunkt i regeringens jämställdhetspolitiska mål. Dag två började med att Hanna Hallin, chef på Sektor 3 höll ett föredrag med titeln "Vad har det för betydelse". Hon presenterade färska siffror från en opinionsundersökning om ideellt engagemang och berättade om förutsättningarna för och betydelsen av ideella organisationer, innanförskap och identitetsskapande. Därefter skapades fyra stationer där innehållet i föredraget diskuterades och hur det skulle kunna vara användbart för oss. Efter fikaten men innan lunch var det dags att prata om vilka olika behov som finns i projekten. Behoven utgick från hur vi skulle kunna hjälpa varandra med olika saker men också hur Riksteaterns skulle kunna hjälpa till. Efter lunch diskuterade vi användbara metoder och utmaningar vi står inför i projektet. Dessa diskussioner gick in i varandra och blev till en positiv blandning av tips och frågeställningar. Dagen avslutades med fika och delning av kontaktuppgifter.

Välkomst- och informationspass

Charly från Riksteatern och Barbro från Ungdomsstyrelsen informerade om deras respektive roller. Riksteatern är den samordnande organisationen som bland håller i nätverksträffarna och informationsspridning samt stöttar engagemangsguiderna utefter deras på behov under projektårets gång. Ungdomsstyrelsen är myndigheten som fördelar projektbidragen och som kan svara på alla frågor kring rapporter och beslut. Charly berättade om Riksteaterns vision och att Riksteatern genom sin verksamhet vill bidra till att varje medborgare deltar, har inflytande och känner delaktighet i samhället. Barbro gick igenom projektets historia och vad som lett fram till de projekt som drivs idag.

Presentationsmingel

Efter välkommandet och den första informationen fick vi möjlighet att lära känna varandra bättre genom en mingelmetod. Alla deltagare fick en varsin lapp med en fråga på. Frågan skulle sedan genom fritt mingel i konferensrummet ställas till valfri person. Efter att de två som mötts svarat på den andres fråga så bytte de lapp och minglade vidare. Frågorna handlade om allt från hur man arbetade i projektet, till mer personliga frågor som drömresmål och vilken hemlig nyckel man önskade man hade.

Projektpresentationer

Alla projekt presenterades av sina engagemangsguider/projektledare genom att superkort (ca 5 min) berätta om projektets namn, målgrupp och geografiska område. Varje presentation bjöd också på en bild som på något sätt berättade om projektet från engagemangsguidens perspektiv. Sedan skrev engagemangsguiden för varje projekt upp sitt namn under passande "kategorier" eller så skapades en egen mer passande kategori. Intentionen var att hålla sig till en (huvud)kategori, men det var

svårt!

Tjejer/Kvinnor

FC Linköping United, ABF Malmö, KFUM, Fisksätra Folkets Hus, Rädda Barnen Malmö, IFK Öxnehaga, IM Landskrona, Hallunda-Norsborgs föreningsråd

Ny i Sverige

IM Stockholm, MIP/Frivilligcentra

Idrott

FC Linköping United, KFUM, ABF Malmö, IM Landskrona, Hidde Iye Dhaqan, Fisksätra Folkets Hus, IM Stockholm

Kultur

FC Linköping United, KFUM, ABF, Fisksätra, Landskrona, IM Sthlm.

Ungdomar

Linköping, KFUM, ABF Malmö, MIP/Frivilligcentra, Hallunda-Norsborgs föreningsråd, IM Landskrona, Fisksätra Folkets Hus, Föreningen Nordens Ungdomsförbund, IM Stockholm

Socialt

FC Linköping United, KFUM, ABF Malmö, Fisksätra Folkets Hus, IM Landskrona, IFK Öxnehaga, IM Stockholm

Barnkonventionen

ABF Malmö, IM Landskrona, Fisksätra Folkets Hus

Mer info om de olika projekten finns på <http://engagemangsguider.riksteatern.se>

Diskussionspasset om jämställdhet

Med utgångspunkt i det jämställdhetsfokus som satsningen Engagemangsguider har så diskuterades betydelsen av regeringens jämställdhetspolitiska mål.

- En jämn fördelning av makt och inflytande. Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet.
- Ekonomisk jämställdhet. Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om utbildning och betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.
- Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet. Kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemarbetet och ha möjligheter att ge och få omsorg på lika villkor.
- Mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet

De 4 målen diskuterades i lika många grupper om ca 6 personer. Grupperna samtalade ca 10 minuter om varje mål.

Ett explock av anteckningarna från diskussionerna:

Vad provocerar?

- Att det finns våld.
- Att det är stora löneskillnader.
- Lätt att säga svårt i praktiken.
- Kvinnor straffas fast det är män som använder våld.

- Kvinnor kämpar i lägre maktställning.
- Särskild belöning för att män deltar i kvinnoyrsslor.
- Engagemangsguiderna är ofta kvinnor eller har annan kulturell bakgrund. De som beslutar om projektets framtid är ofta svenska medelålders män.
- Förutsätts det att det heterorelationer?
- Varför skriva det som att det bara finns två kön?
- Retoriken kring vi och dom.
- Individerna försvinner i alla politiska texter.
- Alla punkter förstärker en offermentalitet.
- Intersektionalitetsperspektivet saknas.

Hur kommer/kan ni/du arbeta med detta i ditt projekt?

- Skapa jämnare maktfördelning genom att flickor/kvinnor kan delta i engagemangsguidesaktiviteter, studiecirklar, temadagar mm.
- Tillsammans med skolkurator berätta för tjejer om deras rättigheter i samhället.
- Jobba med organisatoriska frågor som hur föreningarnas ledning ser ut.
- Tjejgrupp som medel för att tjejer ska mer plats i blandade grupper.
- Genom att arbeta med Barnkonventionen, inflytande och delaktighet.
- Jobba med förebilder.
- Social jämställdhet saknas, och HEN!

Hur kommer/kan ni/du arbeta på andra sätt med jämställdhet i era projekt?

- Engagemangsguider håller föreläsningar för föreningar om jämställdhet.
- Skriva på lappar vad man önskar för att undgå gruppträck.
- Prata om vad som är tjejigt?
- Måste man bli "killig" för att vara jämställd tjej?
- Killar och tjejer som spelar fotboll tillsammans.
- Majoritet tjejer i blandade grupper så att killar ej tar över.
- Vad styr diskussionerna, är det syftet eller vilket kön man har?
- Vi måste både fråga och utmana killar och tjejer, i samma utsträckning.
- Utbilda männen och stärk kvinnorna. Eller?
- Diskutera normer ofta, snarare än fokusera på kön.

Spåna fritt om målen och jämställdhet

- Börja med dig själv.
- Flickor tog själva initiativ till fotbollslag, lades ner tidigare pga ledarbrist.
- Utbilda männen och stärk kvinnorna.
- Om man säger "vem vill vara tränare för det här pojklaget" då är det alltid några engagerade. "Vem vill träna flicklaget" då är det svårare.
- Avkoda kön i ansökningshandlingar och läs ansökningarna sen.
- Våga testa!
- Vid 50/50 så känner vissa att tjejerna är många fler eftersom de är ovana vid jämställdhet.
- Hur länge ska tjejgrupper behövas?
- Språket är ibland ett problem, hur överbrygger vi det?
- Jobba med fördomar och stärk styrkor.
- Förändra vår marknadsföring och kommunikation.
- Religiösa aspekter omöjliggör ibland könsblandad verksamhet.
- Finns det statistik som visar att tjejer blir starkare av tjejgrupper?
- Att feminism ses ned på beror ofta på att de upplever att könen ställs mot varandra, att en alltid måste vara starkast.

- och då får det absolut inte vara tjejer eftersom det ses som orättvist, med kvotering tex
- Engagemangsguiderna borde fokusera lika mycket på de andra diskrimineringsgrunderna.

Seminarium med Hanna Hallin och efterföljande diskussion

Hanna Hallin från Sektor 3, tankesmedjan för det civila samhället, besökte oss och berättade om en alldeles färsk opinionsundersökning de gjort om svenskarnas inställning till föreningsliv och ideellt engagemang (Vem bryr sig om civila samhället?). Hanna pratade också om förutsättningarna för och betydelsen av ideella organisationer, innanförskap och identitetsskapande. En sammanfattande rapport om "Vem bryr sig om civila samhället?" finns [här](#).

I den efterföljande diskussionen samtalade vi i "gruppmingelform" med utgångspunkt i fyra frågor. Nedan finns en sammanställning av det som skrevs på de stora pappersark som man kunde använda sig av i rummet.

Hur tror du att en liknande undersökning skulle se ut i ditt område/för din målgrupp?

- De flesta skulle säga att det är viktigt.
- Jag tror inte att majoriteten känner till föreningslivet
- Många vet inte vad de kan vara engagerade i. Men de är engagerade i t.ex. en matlagingsgrupp, men ser det inte som engagemang i "civila samhället". Vissa säger att de bara gör det för de inte har jobb.
- En undersökning i mitt närområde skulle skilja sig då de flesta engagerade ungdomarna har föräldrar som är födda i ett annat land. Ungdomarna är engagerade i antingen kulturella eller idrottsföreningar. Ofta är ungdomarna medlem i de föreningar som föräldrarna är med i.
- Mina ungdomar skulle också säga att "ha roligt" kommer först.
- Vi möter flera som varit jätteengagerade i sina hemländer men som har svårt att hitta sitt engagemang i Sverige. De saknar kunskap om vad som finns och har inte lärt sig svenska och saknar kontakter och referenser. De kan 100% eller 0% engagemang beroende på sammanhang.

Vilka siffror överraskade/överraskade inte?

- Att 56 % av ungdomarna uppger att de engagerar sig ideellt. Hög siffra!
- Anledningarna överraskade inte. 1. Roligt, 2. Hjälpa andra, 3 bidra, så tycker jag med.
- Överraskande att engagemanget verkar vara konstant sedan 90-talet.
- Att annan etnisk bakgrund än svensk visar färre engagerade tror jag inte på.

Är statistik som de från Sektor 3 relevant för ditt arbete?

- Ja, i tankar kring hur jag ska nå ut och marknadsföra föreningslivet.
- Ja, i min kontakt med förvaltningar och nämnder kring att de ska stödja vårt arbete.
- Kan ge underlag för argumentation men behöver nog vara mer områdesspecifik.
- Relevant att veta i extern kommunikation vilka målgrupper som är/kan vara intresserade av ideellt arbete.
- Det är inte viktigast att visa vad ett engagemang ger personligen utan kanske viktigare att peka på vad det ger för andra, t.ex. ungdomar i området.
- Relevant utifrån hur man ska marknadsföra vinster med att vara engagerad, vad som fastnar och vad de som är engagerade tycker är viktigt. Vad får man ut helt enkelt?
- Det kan ta död på myten att unga inte vill vara engagerade. Det är bra.
- Statistik är ett bra underlag, men bara som underlag. Vad säger 1000 svar egentligen?

Klotterplank/Fri diskussion

- Många föreningar diskuterar om de ska ändra sin syn på medlemskap för att inkludera fler unga. Vilka möjligheter och utmaningar finns kring det?
- Ungdomsstyrelsens bidragskriterier är ett stort problem. Medlemskap krävs. Det intressanta är väl hur många som engagerar sig?

- Öppna för fler alternativ i din förening
- Det finns för många stoppklossar (fast de kanske är omedvetna om att de är det)
- Skolan förbereder unga för arbetslivet. Föreningslivet förbereder unga för LIVET
- Föreningslivet är bättre än skolan på förberedelser för arbetslivet
- Föreningslivet påverkar ungdomarna mest att ta mer ansvar, ger dem verktyg för att bli mer mogna och engagerade i samhället
- "Föreningstänket" är inte representativt för unga människors engagemang upplever jag. Många är engagerade med ej medlemmar. Hur kan vi som jobbar där visa exempel på kvalitativa exempel på engagemang utan att "hänga ut" folk. Integritet och självbestämmande hos engagerade känns viktigare än att vinna poäng hos politiker.
- Vill politiker och tjänstemän ha ett starkt civilsamhälle eller ses det som ett hot, jobbigt och irriterande? Jag har upplevt det så.
- Alla tjänar på ett välmående samhälle. Så enkelt men så svårt.

Vad behöver vi för att nå våra mål?

Under detta pass började vi med att enskilt i varje projekt diskutera vad vi skulle kunna tänkas behöva hjälp med i våra projekt så att vi på bästa möjliga sätt kan nå våra mål. Vi ombads särskilt att fundera på vad Riksteatern och de andra engagemangsguiderna/projektledarna kan bidra med. Vi samlades sedan i storgrupp och delade med oss av det vi pratat om.

Här är sammanfattning av behoven som uttrycktes

- Nycklar till föreningssamverkan
- Social redovisning som komplement
- Kommunikationsstöd med fokus på normkritik och antidiskriminering
- Hantera den förutbestämda agendan
- Mysiga fikamöten
- Hantera konkurrensen och omvandla den till samverkan
- Projektledarutbildning
- Strategier för lobbyarbete
- Utbildning för unga i projekt/föreningsskapande
- Besöka varandras projekt
- Ta del av lyckad kommunal finansiering
- Ta del av forskning (typ sektor3)
- Metoder för uppsökande
- Tidsplanering för anställda och ideella
- Tips/ideér för att undvika sistaminutenlösningar
- Teorier kring HUR man kan undersöka/forska
- Workshops om projektet av oss för föreningar m.fl.
- Öppna spridningskonferenser

Metoder och utmaningar

På det sista passet för dagen delade vi med oss av olika metoder, tankesätt och arbetssätt vi använt oss av men också vad som fortfarande utmanar oss. Nedan finns att läsa vad som lyftes under passet. Det som lyftes var att vissa metoder kände många igenom som välfungerande medan andra fungerat mer eller mindre bra i olika projekt.

Genom infomöten på skolor nås många

"Gå ut" i området för fysiska möten och samtal

Verksamhets-/Föreningsmässor med brett utbud som visar på alla möjligheter

Rätt personer som ambassadörer

Nöta nöta nöta

Hitta eldsjälar/spindlar

Olika metoder krävs för olika verksamheter

Dörrknackning

Kontakt med mammor = kontakt med flickor

Ett lättsamt tilltal i möten/kommunikationsmaterial

Tänk redan från start på vad som är det slutgiltiga målet

Fokusera på att slutmålet är att vi engagemangsguider inte ska behöva finnas

Tydliggör att en stor del av det vi gör är att skapa en meningsfull fritid för fler människor

Avlasta skolan med arrangemang (friluftsdag mm)

Möt ungdomar i rasthallarna på skolorna

Knyt kontakt med BÅDE verksamhet och styrelse

Samverkan med lokaltidningar/media kan vara otroligt värdefullt (rätt person)

Näringslivet kan ofta gå in som sponsorer vid lokala samverkansarrangemang som lyfter föreningslivet

Stötta/guida även föreningar (till samverkan)

Delta i olika nätverk för att informera dig, visst kan det ibland kännas meningslöst, men det kan bli produktivt till slut

Bjud in dig själv till sammanhang där DU tror du kan tillföra något, andra vet inte alltid att de ska bjuda in just dig

Målgruppen är de som oftast kommunicerar bäst med just målgruppen

Återkoppla till målgruppen om det görs utvärderingar, undersökningar eller insatser. Viktigt att känna sig delaktig i hela processen.

Rita upp en årsplanering och ha den synligt uppsatt. Lämna utrymmen för att fylla på och gör om vid behov. Överblicken är det viktiga.

Vi behöver bli bättre på att samverka.

Hur når vi de vi aldrig når? De som mest behöver oss.

Kan vi nå andra unga genom personal i andra verksamheter och insatser (soc, kuratorer, stödpersoner)?

Mottagandet hos den förening vi guidar till måste förbättras

Hur vårdar och får vi fler eldsjälar?

Finns det ens någon hemsida som är "bra"? Behövs det alltid?

Å ena sidan å andra sidan... Utvärderingar tar tid, framförallt med de som egentligen inte vill. Är det värt det?

Hur kan vi rapportera om sådant som ingen undrar och kan vi använda rapporteringen till någonting annat?

Utvärdering

Efter nätverksträffen gjordes en skriftlig utvärdering. Några av de (sammanfattade) kommentarer som lämnades av deltagarna finner du nedan:

- Ca 86% av deltagarna tyckte att lokalerna på Södra Teatern var bra eller mycket bra.
Centralt med vacker utsikt men lite litet och utan bord.
- Ca 86% av deltagarna tyckte att fiket på Södra Teatern var bra eller mycket bra.
Gott och varierat men allt passade inte alla.
- Ca 80% av deltagarna tyckte att lunchen på Södra Teatern var bra eller mycket bra.
Mycket och god mat men lite bufflig personal.
- Ca 84% av deltagarna tyckte att middagen på Mosebacke Etablissemang var bra eller mycket bra.
Gott och med bra service men med få valmöjligheter.
- Ca 53% av deltagarna tyckte att boendet på Columbus Best Western var bra eller mycket bra.
Mysigt men lyhört och med otrevlig personal.
- Ca 90% av deltagarna tyckte att informationen innan träffen var bra eller mycket bra.
Konkret och i god tid.
- Ca 90% av deltagarna tyckte att schemaupplägget för träffen var bra eller mycket bra.
Bra fördelning av olika sorters innehåll och diskussioner men längre lunch och gemensamma energizers saknades.

- Några av höjdpunkterna från dag 1 som nämndes var:

Att träffa alla dessa engagerade människor

Minglet

Att höra på alla projekt

Charly

Hanna Hallin

Diskussionspasset om jämställdhet

Fikat

Träffa de andra och dela kunskap

Lappleken är bra för att bryta isen och samtidigt höra mer om de olika verksamheterna

Höra om hur ni fungerar

Jämställdhetspasset

Presentationerna av projekten och minglet

Hanna Hallin och diskussionen efter

Allas engagemang

Presentation mingel - alltid roligt, Charly har bra idéer

- Bottenappen från dag 1 som nämndes var:

För lite förslag på konkreta metoder hur man samverkar med föreningslivet

Mer gruppindelning efter målgrupp så man kan diskutera utifrån det

Tröttheten av att ha varit vaken sedan 04.00

Projektpresentationerna var något långa

Att folk lämnade efter halva dagen

Jämställdhetspasset är viktigt men jag fick känslan av att vi saknar bra verktyg att jobba med detta. Bland kommentarer fanns tex "Tjejer måste ta mer plats", "Det blir bättre med tiden, tänk på hur det va för 100 år sedan". Hur ser vi de större maktstrukturerna.

Dålig luft

För mycket sittande

Mycket upprepning för oss gamlingar

- 100% av deltagarna tyckte att informationen från Ungdomsstyrelsen och Riksteatern under nätverksträffen var relevant eller mycket relevant.

Informationen var på en bra nivå även om vissa redan visste en del.

- Ca 95% av deltagarna tyckte att det var relevant eller mycket relevant att få höra de andra organisationernas projektpresentationer.

Inspirerande och idégivande.

- Från det diskussionspasset om jämställdhet så tog deltagarna bl.a. med sig:

Mer satsning från våran del, det är viktigt att informera och förklara för en del deltagare på ett enkelt sätt

Att tjejer och killar är samma oavsett kön

Härligt att höra andras tankar

Det är inte alltid majoritetsbeslut som är rätt beslut, tex kvinnors rösträtt var inte resultat av majoritetsbeslut saknade

Insikten om bristen på social jämställdhet.

Mycket

Viktigt i fler aspekter, dvs ej endast kön

En ny inblick i ordets breda betydelse

- Från diskussionspasset om jämställdhet saknade deltagarna bl.a.:

Kvinnors våld mot män

Det behövs mer tid att diskutera

Fakta om jämställdhet

Konkret koppling till projekten saknades, men det var nog diskussionen i min grupp

Om andra organisationer

Att kanske bli mer konkreta. Hur jobbar vi med jämställdhet? Nyttja goda exempel!

Mer tid till varje fråga och mer tips hur man kan jobba med jämställdhetsfrågor

Mer djupgående diskussioner, kanske mer tid och konkreta övningar för att bredda och ifrågasätta oss själva

- Ca 80% av deltagarna tyckte att Hanna Hallins föredrag var relevant eller mycket relevant.

Intressant och konsist med forskning och siffror om engagemang men det finns behov av mer områdesspecifika och målgruppspecifika undersökningar.

- Några kommentarer kring hur deltagarna upplevde diskussionspasset om behov:

Bra, men lite mycket upprepning

Mycket bra

Smart att effektivisera genom att Charly skrev upp behov på tavlan istället för att vi skulle säga de behoven, effektivt och bra grejor Charly sett

Det va bra, tyvärr försvann luft och ork i de sista passen. Det kan lätt bli så med fredagseftermiddagar och när man vet att man har en lång resa framför sig. Därför kunde/orkade inte så många dela med sig kanske? Men bra tips om vilka man kan kontakta och använda som bollplank.

Relevant och lärorikt

Mycket bra för att inte endast inhämta kunskaper här utan för att själv kartlägga vad som behövs.

Bra. Hade inte tänkt att vi kunde få eller behöva stöd

Bra både att reflektera för sig själv och att dela med andra

Givande

20 min egen reflektion var superbra

- Några kommentarer kring hur deltagarna upplevde diskussionspasset om metoder och utmaningar:

Bra att höra hur andra gör

Det var fantastiskt att få höra om de andras metoder osv, synd att tiden var knapp

Utvärderingsmetoderna var bra

Mycket tips, inget saknades

Kunde kanske vara mer konkret

Intressant att höra om variationen i metoder och att många verkar använda sig av likartade metoder

Massor av bra tips

Jag skulle vilja ha längre av det här i små grupper

Mer tid behövs

- Inför kommande nätverksträffar vill deltagarna ha mer av:

Teorier och undersökningar som visar samt beskriver föreningsverksamhet här i Sverige

Info om de olika projekten på lokal nivå

Konkreta metoder

Något teambildande i början, inte i syftet att jobba ihop utan komma närmare varandra, och frigöra diskussionerna mer

Kanske lite mer "uppbyggingsövningar" varje halvtimme.

Mer forskning, föreläsningar och utbildningar

Dela kunskap/metoder/modeller

Goda exempel

Kunna lyfta specifika dilemman/problem och få bolla med varandra

Mer diskussion om hur andra arbetar

Tydligt fokus på syfte (de egna och andras)

Diskussioner i grupp

- Inför kommande nätverksträffar vill deltagarna ha mindre av:

Helgruppsdiskussioner

Mat

Långdragna diskussioner som bara relevant för vissa

Föreläsning

Diskussioner i grupp

- Ca 95% av deltagarna tyckte att helhetsintrycket av nätverksträff 1 var bra eller mycket bra.